Emro Science and Education
International open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz

OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 1 (2023) · "Axborot oqimlari va intellektual tizimlarning ijtimoiy, iqtisodiy va texnik-texnol... DOI: 10.5281/zenodo.24318096

materiallar to'plami

TA'LIMDAGI YANGI TEXNOLOGIYALAR: TA'SIRI, AFZALLIKLARI VA MUAMMOLARI.

Xoldarboyev Raxomjon Axmatdjanovich "Axborot texnologiyalari"kafedrasi katta o'qituvchisi, Andijon Mashinasozlik Instituti, Andijon, O'zbekiston.

Annotatsiya. Ta'limdagi yangi texnologiyalar butun dunyo bo'ylab ko'plab muassasalarda foydalanilmoqda. onlayn darslarda ilovalardan foydalanish kurs faoliyati uchun yoki raqamli resurslarni taqdim etishda kontentni yanada qiziqarli bo'lishida ishlatiladi.

Kalit so'zlar: *texnologiya, ta'lim texnologiyalari, analitik ta'lim, virtual reallik, BYOD, microlearning, virtual ta'lim.*

Ta'limda yangi texnologiyalardan foydalanish ta'lim usullarining tabiiy evolyutsiyasining bir qismidir. Bir muncha vaqt oldin, bu maktab uchun kompyuter sotib olish deb tushinilgan bo'lishi mumkin, ammo bugungi kunda bu anchagina ko'proq narsani anglatadi.

O'qitishda texnologik innovatsiyalar muhim rol o'ynaydi. Avvalgi o'quvchilar proyektorlar va video tasmalari eng so'nggi sinf asboblari bo'lgan deb eslashadi.

2000-yillardan boshlab zamonaviy axborot texnologiyalari joriy etila boshlandi. Agar ular bir vaqtlar raqobatbardosh ustunlik hisoblangan bo'lsa, bugungi kunda ular ta'lim biznesi uchun zarurdir.

Pandemiya bunday vositalarga bo'lgan ehtiyojni kuchaytirdi, chunki ular talabalar, o'qituvchilar va muassasalar uchun masofaviy ta'lim va boshqa resurslarga imkon beradi.

Ta'limdagi yangi texnologiyalarning ta'siri o'qituvchilar va muassasalarni o'z modellarini qayta ko'rib chiqishga chorlaydi. Innovatsiyalarsiz yangi talabalarni jalb qilish va qiziqarli o'quv atmosferasini yaratish deyarli mumkin emas.

Ta'limda o'qituvchi va texnologiyaning o'rni

O'qituvchilar ta'limda texnologiyalarni joriy etishda muhim rol o'ynaydi. Ular o'quv jarayoniga rahbarlik qilish va qo'llanilishi kerak bo'lgan o'qitish usullarini belgilash uchun mas'ul bo'lgan mutaxassislardir.

Texnologiyani tanlash bilan bir qatorda, o'qituvchilar ulardan qanday foydalanishni bilishlari kerak, chunki bu yangi texnologiyalar talabalar uchu-n haqiqatan ham yangilik bo'lishi mumkin.

Shuni unutmaslik kerakki ta'lim texnologiyalari dars uchun qo'shimcha. Ya'ni, ular o'quvchilarga yo'l-yo'riq ko'rsatish va bilim berishda kalit hisoblanadigan pedagoglarning o'rnini bosa olmaydi .

Bu vositalar o'quvchilarni o'zini shakllantirishida yordamchi sifatida foydalaniladi. O'qituvchilar talabalarni eng yaxshi yo'ldan borishga ilhomlantiradigan va undaydiganlardir.

Yangi texnologiyalarning ta'limga ta'siri

Yangi texnologiyalar odamlar hayotining turli jabhalarini o'zgartirmoqdadi. Ta'limda ham bunday texnologiyalar samaradorlikni oshiradi va ta'lim modellariga ta'sir ko'rsatadi.

Published: 10.11.2023

Cite this article: Xoldarboyev Raxomjon Axmatdjanovich (2023). Ta'limdagi yangi texnologiyalar: ta'siri, afzalliklari va muammolari. Emro Science and Education, 1(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.24318096

© 2023 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

Ta’limdagi yangi texnologiyalar shaxsiylashtirilgan ta’limni osonlashtiradi, chunki har bir talabaning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash uchun vositalar mavjud. Bundan tashqari, o‘qituvchilar faoliyatini yanada qiziqarli va interaktiv bo‘lishiga yordam beradi.

Ta’lim texnologiyasiga bir nechta misollarni keltirib o‘tamiz.

Analitik ta’lim

Ta’lim berishda qo‘llaniladigan ma'lumotlarni tahlil qilish bir qator yaxshilanishlarni ta’minlaydi. Bu ta’limdan foydalanuvchilarga asosiy savollarni yoki eng muvaffaqiyatli o‘qitish modellarini aniqlash imkonini beradi. Shuningdek, u talabalar va bozor xatti-harakatlarini tushunishga imkon beradi.

BYOD

BYOD(Bring Your Own Device) “O‘z qurilmangizni olib keling” degan ma’noni anglatadi. Ushbu metodologiyaga ko‘ra, talabalar o‘z qurilmalarini sinfga olib boradilar va onlayn materiallar va umumiy fayllarga kirishlari mumkin.

Virtual va kengaytirilgan reallik

Virtual reallikni 3D texnologiyasi va sun'iy intellekt orqali sinab ko‘rish mumkin bo‘lsa-da, kengaytirilgan reallik maxsus qurilmalarni talab qiladi. Shunga qaramay, ikkala texnologiya ham innovatsion faoliyat takliflari bilan interaktiv muhitlarni taklif qiladi.

Ta’limda yangi texnologiyalarning muammolari

Bu kuchli tendentsiya bo‘lsa-da, ta’limdagi yangi texnologiyalarning muammolaridan xabardor bo‘lish ham muhimdir.

So‘nggi yillarda katta yutuqlarga erishilgan bo‘lsa-da, ko‘plab hududlarda infratuzilma va zamonaviy texnologik echimlarga sarmoya kiritish hali ham zarur. E'tiborga loyiq bo‘lgan bir nechta jihatlarga quyidagilar kiradi:

- Raqamli tengsizlik, chunki texnologiyalar hamma uchun bir xilda mavjud emas;
- Texnologiyadan foydalanishdagi qiyinchiliklar (talabalar va o‘qituvchilar uchun);
- Raqamli qurilmalardan noto‘g'ri foydalanish;
- Yangi uskunalar va tizimlarga ehtiyoj.

Ta’limda yangi texnologiyalarning afzalliklari

Ta’limdagi yangi texnologiyalarning qiyinchiliklarini engib o‘ta oladigan institutlar ko‘plab afzalliklarga ega bo‘ladi. Eng muhimi, maktabni modernizatsiya qilish, uni o‘quvchilar uchun yanada jozibador qilishdir.

Qanday tendentsiyalar mavjud?

Ta’lim va texnologiya yonma-yon yuradi. Bozorda ustunlikni saqlab qolishni istagan muassasalar ta’limning asosiy texnologik tendentsiyalariga e'tibor berishlari kerak:

Sinflarda uyali telefonlar: Bir vaqtlar taqiqlangan bo‘lsa-da, bugungi kunda uyali telefonlar sinfda qabul qilinadi. Ular interfaol vazifalarda qo‘llanilishi va ta’lim sifatini oshirishi mumkin. Talabalar kompyuterlar, planshetlar va internetga ulangan boshqa qurilmalar bilan istalgan joydan o‘qishni davom ettirishlari mumkin.

Gibrid yo‘riqnoma: Kursning bir qismi shaxsan bo‘lsa ham, boshqa qismini sifatni yo‘qotmasdan onlayn o‘qitish mumkin.

Virtual o‘quv muhiti: Raqamli muhitlar talabalar va o‘qituvchilar o‘rtasida muloqot qilish, shuningdek, qo‘shimcha materiallarni almashish imkonini beradi.

Microlearning: Tez va samarali o‘qitishni talab qiladigan mavzular uchun kichik dozalarda ko‘rsatmalar. Misol tariqasida qisqa video ma’ruzalar bo‘lishi mumkin.

Shaxsiylashtirilgan ta’lim: Ta’lim yo‘llarini har bir talabaning ehtiyojlariga moslashtirish, ularning tajribasini yanada yaxshilash jarayoni.

Talaba tajribasi: Texnologiyalar orqali ijobiy talabalar tajribasiga sarmoya kiritish ta’lim muassasasi muvaffaqiyatini ta’minlashning asosiy strategiyalaridan biridir.

Ulardan foydalanishning ko‘plab afzalliklari bor, ular quyida keltirilgan:

Ushbu ishlanmalardan xabardor bo‘lish va Education 5.0 ning raqamli transformatsiyasini amalga oshirish uchun yuqori sifatli boshqaruv vositalaridan foydalanish zarur.

Ideal - ta’lim biznesi uchun barcha zarur vositalarga ega bo‘lgan yaxlit echim kabi integratsiyalashgan platformalarni amalga oshirishdir. Shunday qilib, muassasa yuqori sifatli ta’lim va mukammal boshqaruvni ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Axmatdjanovich, X. R. (2023). Elektron darsliklar yaratish texnologiyalari. *Qo ‘qon universiteti xabarnomasi*, 89-91.
2. Xoldarboyev, R. A., & Abduvaxobova, R. A. Q. (2022). Kiberxavfsizlik. Science and Education, 3(7), 29-34
3. Xolmaxamatovich, I. X. (2023). Axborot va kommunikatsion texnologiyalar bilan birgalikda ta’lim sifatini yaxshilash va innovatsion g‘oyalarni amalda qo‘llash. journal of innovations in scientific and educational research, 6(2), 270-272.
4. Икромов, Х. Х. (2021). СОЗДАНИЕ ИНФОРМАЦИОННОЙ СИСТЕМЫ. Universum: технические науки, (2-1), 21-22.